

Sağlık alışanlarının

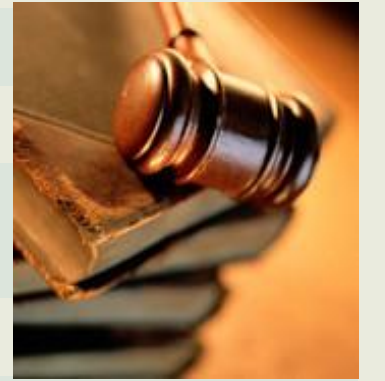
Yasal Sorumlulukları

Yrd. Doç. Dr. Aslı AYKAÇ
YDÜ Tıp Fakóltesi Biyofizik AD
SHMYO M¼d¼r Yardımcısı

Sağlık Mevzuatı

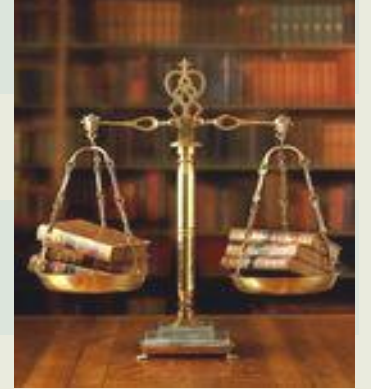
1928	Tababet ve Şuabatı San'atlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun
1933	Hususi Hastaneler Kanunu
1940	Gözlükçülük Hk K
1953	Eczacılar ve Eczaneler Hk K
1954	Hemşirelik Kanunu
1960	Tıbbi Deontoloji Tüzüğü
1979	Organ ve Doku Alınması, Saklanması ve Nakli Hk K
1982	Yataklı Tedavi Kurumları İşletme Yönetmeliği
1983	Kan ve Kan Ürünleri Kanunu
1983	Nüfus Planlaması Hakkında Kanun
1985	Radyasyon Güvenliği Tüzüğü
1987	Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu

Sağlık Mevzuatı

1993	Kalıtsal Hastalıklarla Mücadele Kanunu
1994	Kozmetik Kanunu
1998	Hasta Hakları Yönetmeliği
1998	Muhtaç Erbaş ve Er Ailelerinin Ücretsiz Tedavisi Hk K
2002	İlk Yardım Yönetmeliği
2003	Güzellik ve Estetik Amaçlı Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmelik
2005	Tıbbi Cihaz Yönetmeliği
2005	Diş Protez Laboratuvarları Yönetmeliği
2006	Acil Sağlık Hizmetleri Yönetmeliği

Tıbbi Müdahale

- Tıbbi müdahale tanımı giderek değişiklik göstermektedir
  - En dar anlamda tıbbi müdahale, tıp mesleğini icraya yetkili bir kişi tarafından, doğrudan ya da dolaylı olarak tedavi amacına yönelik gerçekleştirilen her türlü faaliyeti ifade eder

Tıbbi Müdahale

Tıbbi Deontoloji Tüzüğü'nün 13. maddesinde yer alan ifadeye göre:

“ Tabip ve dış tabibi; teşhis ve tedavi veya koruma gayesi olmaksızın hastanın arzusuna uyararak veya diğer sebeplerle, akli veya bedeni mukavemetini azaltacak herhangi bir şey yapamaz “

Tıbbi Müdahale

- Günümüzde tıp ilminde, tedavi ihtiyaçları kadar sosyoekonomik beklentiler de hekimin müdahalesini gerektirebilir
  - Özellikle estetik amaçla veya sterilizasyon talebiyle hekime başvuran ve aslen sözlük anlamıyla hasta olmayan kişiler azımsanmayacak orandadır
  - Öte yandan, tıbbi müdahale şekilleri hızla çeşitlilik kazanmakta ve bu tanım bunları izahta yetersiz kalmaktadır

Tıbbi müdahalede bulunacak kişiler

- Tababet ve Şuabatı San'atlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun'da (1928, No: 1219)
  - Hekimler (Md 1,2)
  - Diş hekimleri (Md 3)
  - Ebeler (Md 47)
  - Sağlık memurları (Md 3)
  - Sünnetçiler (Md 58)
  - Hastabakıcılar (Md 68)
  - Hemşireler (Md 68)

Tıbbi Müdahalenin Önerilen Güncel Tanımı

- Tıbbi müdahale,
  - kişilerin bedensel, fiziksel, ruhsal hastalığını, noksanlığını teşhis ve tedavi etmek
  - mümkün olmadığı takdirde, hastalığını hafifletmek ya da acılarını dindirmek
  - kişileri böyle bir rahatsızlıktan korumak
  - nüfus planlaması amacı ile
  - tıp mesleğini icrasına kanunen izin verilen, kural ve esaslara uygun olarak gerçekleştirilen en basit teşhis ve tedavi yöntemlerinden başlayarak en ağır cerrahi müdahalelere kadar uzanan

her çeşit faaliyet olarak tanımlanabilir.

Yenerer Ç., Ö., Tıbbi Müdahaleye Rızanın Ceza Hukuku Açısından İncelenmesi, s.24, İstanbul, 2003, naklen Kıcaoğlu, M., Yargı Kararları Işığında Doktorun(hekimin) Tıbbi Müdahaleden Doğan Hukuki Sorumluluğu, Terazi Aylık Hukuk Dergisi, Yıl:1, S:4 Aralık 2006, s.17

Malpraktis-Kötü Uygulama

- *“Bir meslek mensubunun, toplumda mesleğin ortalama basiretli ve saygın bir mensubunun her şart altında uygulaması gereken bilgi ve beceri ile uygulamaması sonucu hizmetten yararlanan kişiye bir zarar vermesi”* (Black’s Law Dictionary)

Tıpta Malpraktis

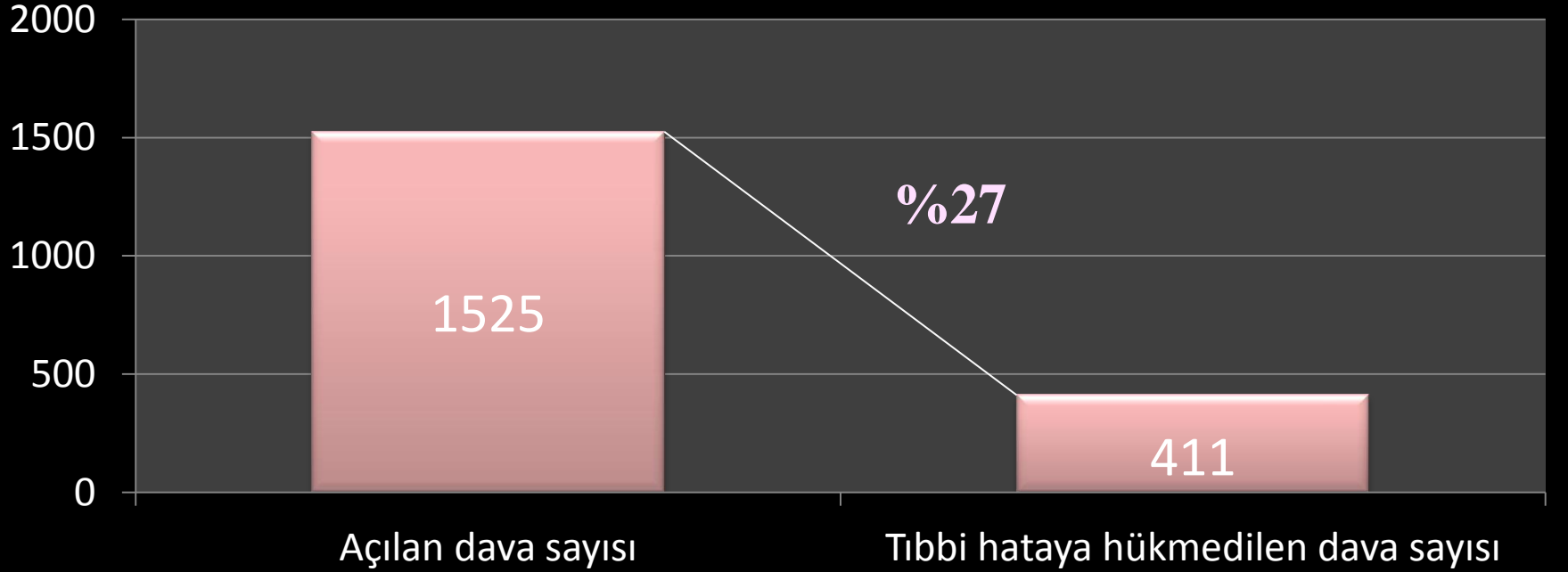

- 1992 yılında yapılan 44. Dünya Tabipler Birliğinin Genel Kurulunda kabul edilen, “Tıpta Yanlış Uygulama (Malpraktis)” Konulu Marbella Bildirgesi’nin 2.maddesinin (a) fıkrasında şöyle tanımlanmıştır:
  - *Hekimin hastanın standart tedavisini yaparken başarısızlığı, beceri eksikliği ya da ihmali nedeniyle hastaya zarar vermesi “malpraktis” tir*

Türkiye'de Tıpta Uygulama Hataları

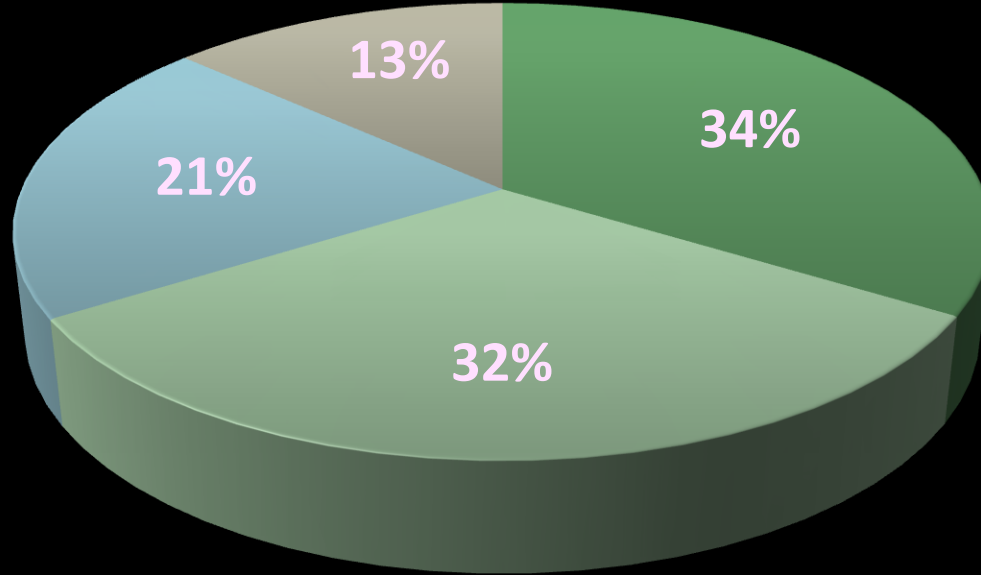
Tıbbi Hata (1982-2002)

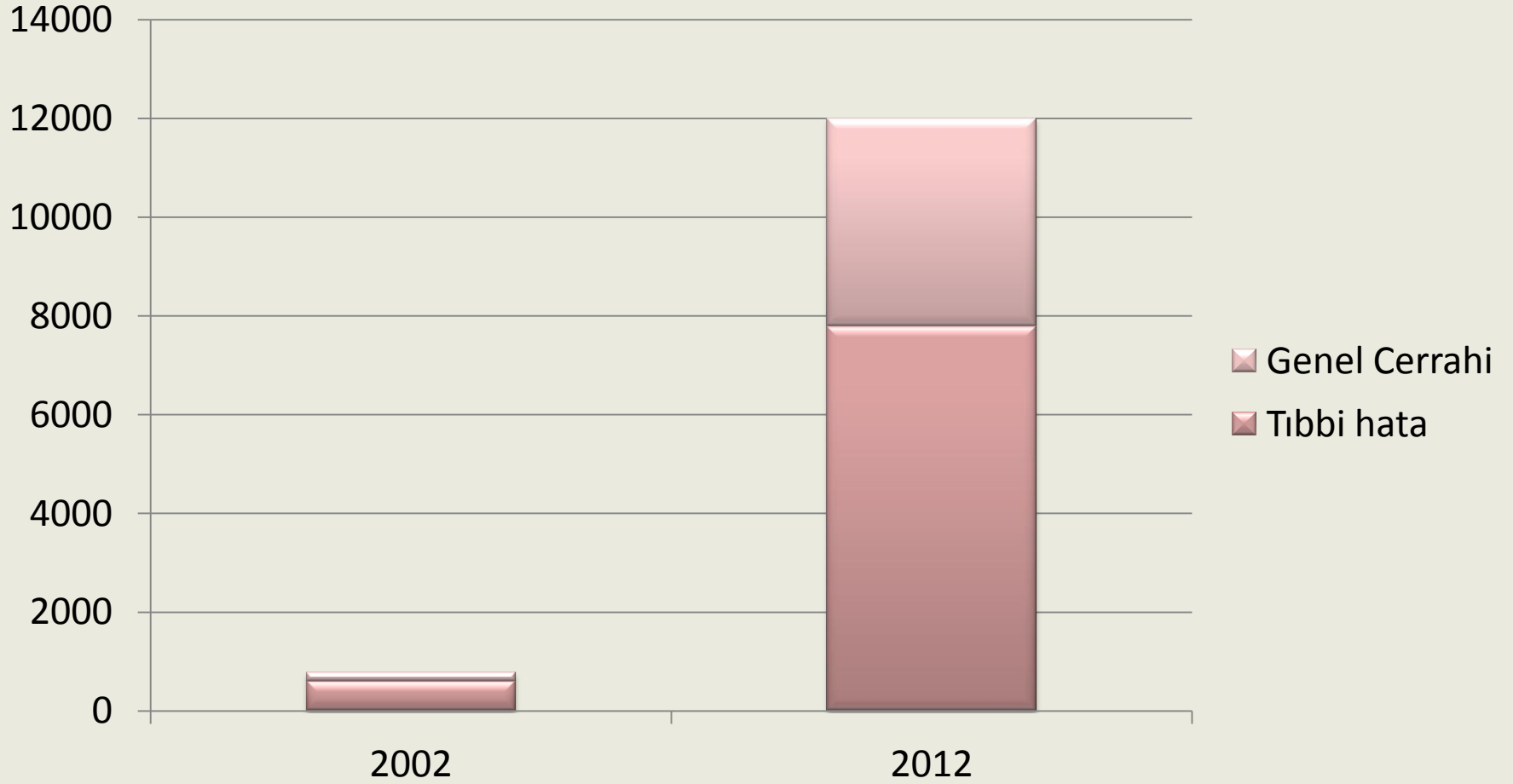

Tıbbi Hata Dağılımı-Türkiye, 2002

■ Kadın-Doğum   ■ Genel Cerrahi   ■ İç Hastalıkları   ■ Ortopedi

Tıbbi Hata Artışı (Türkiye, 2002-2012)

Türkiye’de Tıbbi Uygulama Kanun Tasarısı

- Bakanlar kurulunca Haziran 2002’de kabul edilerek, 24/07/2002 tarih ve 4095 sayılı yazı ile TBMM Başkanlığına sunulan ancak yasalaşmayan, “*Tıbbi Hizmetlerin Uygulamasından Doğan Sorumluluk Kanunu Tasarısı*”nın 3. maddesinde “Tıbbi Kötü Uygulama” kavramı kullanılmış ve bu kavram;
  - “Sağlık personelinin, kasıt veya kusur veya ihmal ile standart uygulamayı yapmaması, bilgi veya beceri eksikliği ile yanlış veya eksik teşhiste bulunması veya yanlış tedavi uygulaması veya hastaya tedavi vermemesi ile oluşan ve zarar meydana getiren fiil ve durumu”

Malpraktis (Md 2)

- *Tıbbi Hizmetlerin Kötü Uygulamasından Doğan Sorumluluk Kanunu Tasarısını* ile sağlık çalışanlarının tıbbi amaçlı müdahale uygulamalarında sorumluluklarının bu kanun kapsamında olduğu belirtilmiştir

- Hekim
- Diş hekimi
- Biyolog
- Eczacı
- Psikolog
- Fizyoterapist
- Diyetisyen
- Laboratuvar teknisyeni
- Diş teknisyeni
- Hemşire
- Ebe
- Çocuk gelişimci
- Radyoloji teknisyeni
- Anestezi teknisyeni
- vb. tekniker ve teknisyenler

Sorumluluk

- Belirli bir konuda mevcut olan kurallara aykırı düşmenin hesabını verme durumudur
- Sağlık alanında bu kurallar
  - Hukuk
  - Tıp bilimi
  - Etik kurallar
  - Meslek odalarının ve işverenin koyduğu kuralların bütününden oluşmaktadır.

Kamu/Özel Sağlık Kuruluşu

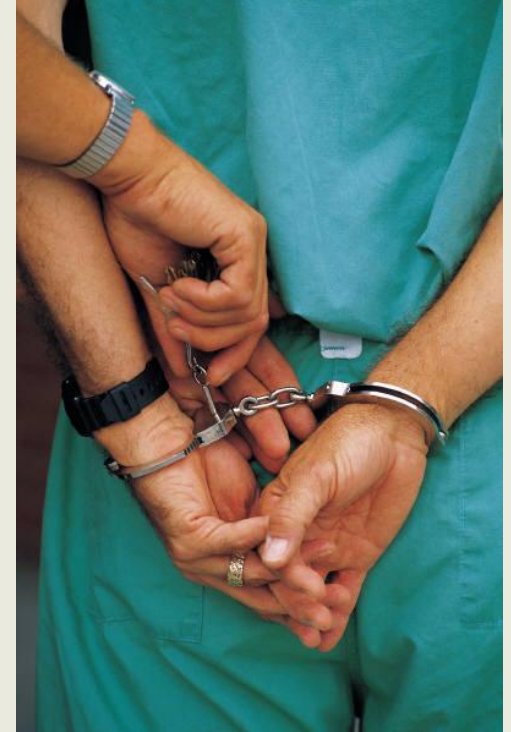
- Çalışanın kamu ya da özel bir sağlık kuruluşunda çalışıyor olması
  - sorumluluğun şekli
  - sorumluluğun soruşturulması prosedürünü değiştirmektedir
- Bu kuralların ihlalinde meslek odaları ve işveren yasalarının kendilerine tanıdığı yetki sınırlarında çalışanın sorumluluğunu soruşturabilir ve hatta ceza verebilir

Sorumluluk Türleri

Çalışma kaynağı doğrudan insan olan sağlık çalışanlarının

- Cezai Sorumluluk
- Tazminat (Hukuki) Sorumluluğu
- Mesleki Sorumluluk
- İdari Sorumluluk

Ceza Sorumluluğu

- Sağlık personelinin, yapma veya yapmama şeklindeki eylemi sonucunda hukuka aykırı fiil meydana geldiğinde cezai sorumluluğu ortaya çıkar.

Kasta Dayalı Sorumluluk

- **Bilerek ve isteyerek** adam öldürme veya yaralama/sakatlama

Taksire Dayalı Sorumluluk

- Mesleki ödev ve yükümlüklere aykırı olarak; dikkatsizlik, tedbirsizlik, meslekte acemilik yolu ile ölüm veya yaralama gibi istenmeyen bir sonuca sebep olma

Hukuki Sorumluluk

- Sorumluluğun kurucu unsuru kusurlu hareket olduğundan sağlık hizmetleri sunumu neticesinde meydana gelen zarardan sağlık personeli ancak kusuru bulunduğu takdirde hukuken sorumlu olur, kusuru bulunmazsa hukuken sorumlu tutulamaz
  - Kusurlu eylemler personelin dikkatsiz, tedbirsiz, kısaca özensiz hareket etmesi sonunda hastanın zarar gördüğü eylemlerdir

Mesleki Sorumluluk

Meslek Odalarının Uygulayabileceği Disiplin Cezaları

1. Uyarma

2. Para Cezası

2. Geçici Meslekten Alıkoyma

Oda bölgesinde 15 günden 6 aya kadar meslek uygulamasından alıkonulmasıdır

Meslekten geçici olarak alıkonma cezası alanlar, bu süre dolmadan Türkiye'nin hiçbir yerinde mesleğini uygulayamazlar

4. Oda Bölgesinde Çalışmanın Yasaklanması

Üç defa meslekten alıkonma cezası alanlar, oda bölgesi içinde sürekli olarak meslek uygulamasından alıkonurlar

İdari Sorumluluğu

Kamu hizmetinin yürütülmesi amacıyla, yasalarda düzenlenen görevleri gereği gibi yerine getirmeyen veya ihlal eden memurlar hakkında disiplin soruşturması açılabilir

- 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu (125 md)
  - Uyarma Cezası
  - Kınama Cezası,
  - Aylıktan Kesme Cezası,
  - Kademe İlerlemesinin Durdurulması Cezası
  - Devlet Memurluğundan Çıkarma Cezası

Mesleki taksir

Tıp mesleğinin icrasında uyulması gereken kurallara uygun davranmamak, “ayıp”lı ifa

- Yanlış teşhis veya tedavi
- Tedavide gecikmek
- Gerekli olmayan cerrahi müdahalede bulunma
- Tehlikeli veya elverişsiz anestezi kullanma
- Gerektiğinde acil tedbirlere başvurmamak

Hukuka uygunluk

- Sağlık personelinin yaptığı tıbbi müdahalenin hukuka uygun olması için
  - Hastanın aydınlatılması,
  - Hastanın rızasının alınması
  - Müdahalenin, tıbbın gerektirdiğı şekilde özenli uygulanması

T.C.S.B. Hizmet Kusuru Genelgesi-18 Ocak 2005

- Yanlış teşhis ve tedavi
- Ameliyat ncesi ve sonrası gelişen komplikasyonlar
- Doğum esnasında ve sonrasında gelişen komplikasyonlar
- Hastane idaresinden kaynaklanan problemler
- Hatalı enjeksiyon
- Hatalı laboratuvar tetkikleri
- Poliklinik ve sevk işlemlerinde yanlış yönlendirmeler
- Acil servis hizmetlerinin yetersizliği

İzin verilen risk - Komplikasyon

Sağlık çalışanları, görevlerinin gerektirdiği bilgi ve donanımla azami dikkat ve özen içinde tıbbi müdahalede buldukları halde, hastalığın kötüleşmesine komplikasyon gelişmesine engel olamazlarsa, bundan sorumlu tutulamazlar.

Taksir Türleri/Tedbirsizlik

Önlenebilir bir tehlikeyi önlemede yetersiz kalmak, geç kalmak, unutmak olarak tanımlanır

- ❑ İlaç komplikasyonu ve yan etkilerinin göz ardı edilmesi
- ❑ Tedavi öncesi gerekli tetkiklerin yapılmamış olması;
- ❑ Ameliyat öncesi ameliyathanenin denetlenmemesi;
- ❑ Malzemenin sterilize edilmemesi;
- ❑ Hastaya yeterli bilgi verilmemiş olması;
- ❑ Operasyon sırasında hastanın vücudunda bazı cihazların unutulması

Taksir Türleri/Dikkatsizlik

Bir tıbbi girişim sırasında yapılmaması gerekeni yapmaktır

- ❑ Tıbbi müdahale sırasında gerekli hijyenik şartlara uymamak
- ❑ Operasyon sırasında önemli bir siniri ya da arteri kesmek
- ❑ Hareketsiz kalması gereken hastayı hareket ettirmek
- ❑ Ameliyat esnasında dikkati dağıtacak ölçüde şakalaşmak
- ❑ Anestezi hekiminin 40 kg'lık gence erişkinler için kullanılan dozda narkoz vermesi

Taksir Türleri/Meslekte acemilik

Meslek ve sanatın esaslarını ve optimal klasik bilgilerini bilmemek, temel beceriden yoksun olmak

- ✓ Tıptaki yenilik ve gelişmelerden, ilaç ve tedavi yöntemlerinden habersiz olmak, mesleği “gereği gibi” yapmamak
- ✓ Cerrahın becerisini göstermek üzere, yeni ve denenmemiş bir yöntemi uygularken hastanın ölmesi

Taksir Türleri/Talimatlara uymama

Kanun, tüzük ve yönetmelikler ile yetkili idari ve mülki amirin verdiği emirlere uymamak

İntihar fikrine sahip ruhi bunalımlı hastayı uzman hastane personelinden olmayan kimselerin denetimine bırakmak ve gerekli koruyucu tedbirinin alınmaması sebebiyle, hastanın tedavi edildiği odanın penceresinden atlayarak ölmesi

- Dünya genelinde Malpraktis şikayet ve davalarının artma nedenleri;
  - ✓ Tıbbi bilginin her geçen gün katlanarak artması
  - ✓ Tıbbi teknolojinin gelişmesi
  - ✓ Bu teknolojiyi kullanan hekim ve diğer sağlık personelinin sayı ve çeşitliliğinin artması
  - ✓ Tıp meslek mensuplarının yeni uygulama ve teknolojik gelişmelere yeterince uyum sağlayamaması

Kişilik Hakkı

- Kişi, insan olarak yaratılıştan doğan bazı değerlere (vücut, hayat, sağlık) sahip olduğu gibi, toplum içinde yaşayışından oluşan (ad, onur, saygınlık, özel yaşam v.b) bazı değerlere de sahiptir.
- Kişinin sahip olduğu tüm bu değerler, “kişilik hakkını” oluşturur

Anayasanın 17.maddesinin 1. fıkrası

- *“Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir. Tıbbi zorunluluklar ve kanunda yazılı haller dışında, kişinin vücut bütünlüğüne dokunulamaz; rızası olmadan bilimsel ve tıbbi deneylere tabi tutulamaz”*
- Kişinin maddi bedensel ve ruhsal değerlerinden oluşan tüm kişisel hakları teminat altına alınmıştır

Hukuka uygunluk

- Sağlık personelinin yaptığı tıbbi müdahalenin hukuka uygun olması için hastanın
  - aydınlatılması
  - rızasının alınması
  - müdahalenin özenli uygulanması gerekmektedir

Aydınlatılmış Onam

- Hastaya yapılacak her işlem ve tedavi için ayrı onam alınmalıdır
  - Genel onam almak geçerli değildir
- Onamda yer alan bilgiler ortalama bir insanın anlayabileceği düzeyde basit ve sade bir şekilde hazırlanmalıdır
  - Mümkün olduğunca tıbbi terimler kullanılmadan hazırlanmalıdır

Rızanın geçerlik şartları nelerdir?

- Kişinin reşit veya mümeyyiz olması
- Kişinin iradesinin sakatlanmaması
- Hukuka ve ahlaka uygun olması

Onam Neleri Kapsamalıdır

- Hastanın o anki sağlık durumu ve konulan ön tanı/tanı, uygulanacak tedavi hakkında bilgi verilmeli
- Tedavi yönteminin başarı şansı, süresi ve muhtemel riskleri hakkında bilgi verilmeli
- Tedavi veya müdahalenin nerede, ne zaman ve kim tarafından yapılacağı açıklanmalı
- Tıbbi müdahale öncesinde, sırasında ve sonrasında hastadan beklentiler açıklanmalı
- Hastanın tıbbi müdahaleyi veya tedaviyi kabul etmemesi durumunda ortaya çıkabilecek sonuçlar açıklanmalıdır

Onam almak yeterli mi

- Hastadan onam alınması, tıbbi uygulama hatalarına karşı personeli sorumluluktan kurtarmaz
- Tıbbi uygulama sırasında ortaya çıkan komplikasyonlar için gerekli tedbirler alınmamışsa veya özen ve dikkat eksikliğinden kaynaklanan bir durum söz konusu ise hastadan onam alınması, sorumluluğu ortadan kaldırmayacaktır

Tazmin sorumluluğu

- Tazmin sorumluluğu, hastada meydana gelen zarar dolayısıyla hastaya veya yakınlarına ödenmesi gereken maddi yükümlülüğe ilişkin sorumluluktur
- Kamu hukuku kurallarına göre görev yapan sağlık çalışanlarının, görevleri nedeniyle, sağlık hizmetinden yararlanan üçüncü kişilere verebileceği zararlar, öncelikle çalıştığı kamu kurumundan karşılanır
- Ancak idarenin kusurlu personele rücu hakkı vardır.

Hastanın ölümü halinde tazminat

“Bir hasta öldüğü takdirde zarar ve ziyan, tedavi giderlerini ve çalışmamaktan doğan zararı, özellikle gömme giderlerini de kapsar. Ölüm neticesi olarak diğer kimseler ölenin yardımından yoksun kaldıkları takdirde, onların bu zararını da tazmin etmek gerekir” (Borçlar Kanunu m.45)

1. Cenaze giderleri
2. Tedavi giderleri
3. İş kaybı zararı
4. Destekten yoksunluk tazminatı
5. Manevi tazminat

Şahsiyet haklarına yöneltilen bir saldırı sonucunda çekilen acı, elem, üzüntü ve ruhi sarsıntıyı gidermek amacıyla hükmedilen parasal ödeme

Sağlık Hizmetlerine Yönelik Muhtelif Suçlar (YTCK)

- **Taksirle Öldürme (TCK 85 md)**

Taksirle yani kusurlu bir eylem suretiyle bir insanın ölümüne sebebiyet vermek suçtur

- Cezası

- ✦ 2 yıldan 6 yıla kadar hapis

- **Taksirle Yaralama (TCK 89 md)**

Taksirle başkasının vücuduna acı vermek veya sağlığının ya da algılama yeteneğinin bozulmasına neden olmak suçtur

- cezası 3 aydan 1 yıla kadar hapis veya adlî para cezasıdır

Sağlık Hizmetlerine Yönelik Muhtelif Suçlar (YTCK)

- **Koruma ve gözetim yükümlülüğüne tabi kimseyi terk (TCK 97 md)**

Yaşı veya hastalığı dolayısıyla kendini idare edemeyecek durumda olan yani koruma ve gözetim gereken kişiyi kendi haline terk etmek suçtur

- cezası 3 aydan 2 yıla kadar hapis cezasıdır

- **Eziyet (TCK 96 md)**

Bir kimsenin eziyet çekmesine yol açacak davranışların gerçekleştirilmesi suçtur

- cezası 2 yıldan 5 yıla kadar hapis cezasıdır

Sağlık Hizmetlerine Yönelik Muhtelif Suçlar (YTCK)

- **Ayrımcılık yapma (TCK 122 md)**

Kişiler arasında dil, ırk, renk, cinsiyet, özürlük, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayrımcılık yaparak bir kişinin hizmetten yararlanmasının engellenmesi suçtur

- cezası 6 aydan 1 yıla kadar hapis veya adlî para cezasıdır

- **Özel hayatın gizliliğini ihlal (TCK 134 md)**

Kişilerin özel hayatının gizliliğini ihlal edilmesi suçtur

- cezası 6 aydan 2 yıla kadar hapis veya adlî para cezasıdır

Sağlık Hizmetlerine Yönelik Muhtelif Suçlar (YTCK)

- **Kişisel verilerin kaydedilmesi (TCK 135)**

Hukuka aykırı olarak kişisel verilerin kaydedilmesi suçtur

- cezası 6 aydan 3 yıla kadar hapis cezasıdır

- **Verileri hukuka aykırı olarak vermek (TCK 136)**

Kişisel verilerin hukuka aykırı olarak bir başkasına verilmesi, yayılması veya ele geçirilmesi suçtur

- cezası 1 yıldan 4 yıla kadar hapis cezasıdır

Sağlık Hizmetlerine Yönelik Muhtelif Suçlar (YTCK)

- **Görevi ihmal (TCK 257 md)**

Görevinin gereklerini yapmaktan ihmal veya gecikme göstererek, kişilerin mağduriyetine neden olmak suçtur

- cezası 1 yıldan 3 yıla kadar hapis cezasıdır

- **Sağlık mesleği mensuplarının suçu bildirmemesi (TCK 280 md)**

Görevini yaptığı sırada bir suçun işlendiği yönünde bir belirti ile karşılaşmasına rağmen, durumu yetkili makamlara bildirmeyen sağlık mesleği mensubu cezalandırılır

- Cezası 1 yıla kadar hapis cezasıdır

Sağlık Hizmetlerine Yönelik Muhtelif Suçlar (YTCK)

- Bir rütbe veya kamu görevinin veya mesleğin resmi elbisesini yetkisi olmaksızın alenen ve başkalarını yanıltacak şekilde giyme veya hakkı olmayan nişan veya madalyaları takma
  - Cezası 3 ay – 1 yıl hapis
  - Ağırлатıcı neden: Elbisenin sağlayacağı kolaylık ve olanaklardan yararlanarak bir suç işlenirse, ceza 1/3 artırılır.

Sağlık Hizmetlerine Yönelik Muhtelif Suçlar (YTCK)

- Bulaşıcı hastalıklara ilişkin tedbirlere uymama (195): 2ay – 1 yıl hapis
- Sağlık için sakıncalı ve bozulmuş ilaçları üretme, bulundurma ve satma (186,187): 1 – 5 yıl hapis
- Sağlık için tehlikeli maddeleri çocuklara, akıl hastalarına veya uçucu madde kullananlara verme veya tüketimine sunma (194): 6 ay – 1 yıl hapis
- Cinsel saldırı (şikayete tabi) 102: 2 – 7 yıl hapis memuriyet veya hizmetin nüfuzundan yararlanarak veya hastaya karşı olursa ½ artırılır.
- Ölümlü intihara yardım (84/1): 4 – 10 yıl hapis
- Ölümsüz intihara yardım (84/2): 2 – 5 yıl hapis

Sağlık Hizmetlerine Yönelik Muhtelif Suçlar (YTCK)

- Çocukların cinsel istismarı (103): 3 – 8 yıl hapis (Fail sağlık çalışanı ise: ½ artırım ; bu nedenle çocuğun ruh-beden sağlığı bozulursa: en az 15 yıl hapis ; çocuk bitkisel hayata girer veya ölürse: ağırlaştırılmış müebbet hapis)
- Sırf huzur ve sükunu bozmak amacıyla gürültü yapmak (123): 3 ay – 1 yıl hapis
- **Radyasyon yayma (172): 3 – 15 yıl hapis**

- **TCK Diğer Suçlar**

- Kasten yaralama (TCK 86 md)
- İnsan üzerinde deney (TCK 90 md)
- Çocuk düşürtme ((TCK 99 md)
- Resmi belgede sahtecilik (TCK 204 md)
- Resmi belgeyi bozmak, yok etmek veya gizlemek (TCK 205 md)

HASTA HAKLARI

Hasta haklarının yüklediği sorumluluklar

- Bedeni, ruhi ve sosyal yönden tam bir iyilik hali içinde yaşama hakkını gözetme
- Hastaların, ırk, dil, din ve mezhep, cinsiyet, siyasi durumları arasında farklılıkları gözetmeme

Hasta haklarının yüklediği sorumluluklar

- Tıbbi zorunluluklar ve kanunlarda yazılı haller dışında, rızası olmaksızın kişinin vücut bütünlüğüne ve diğer kişilik haklarına dokunmama
- Kişinin rızası ve Bakanlığın izni olmaksızın tıbbi araştırmalara tabi tutmama
- Kanun ile müsaade edilen haller ile tıbbi zorunluluklar dışında, hastanın özel hayatına ve aile hayatının gizliliğine dokunmama

- **Sır saklama yükümlülüğü**

Sağlık personeli mesleği sebebi ile öğrendiği bilgileri hastanın yazılı izni olmadan açıklayamaz ve kullanamaz

- Toplantı ve yayınlarda veya başka sebeplerle açıklayamaz.
- Hastanın kimlik bilgileri hiçbir surette anlaşılmayacak şekilde bilimsel amaçlı kullanılabilir.
- Adli vakalarda, sadece yetkililere bilgi verilir

Hastanın sağlık durumu ile ilgili bilgi alma hakkı

- Kayıtları inceleme
- Kayıtların düzeltilmesini isteme
- Bilgi verilmesini yasaklama: Hasta, sağlık durumu hakkında kendisine, ailesine veya yakınlarına bilgi verilmemesini isteyebilir.

Bilgi vermenin usulü:

- Hastanın anlayabileceği şekilde,
- Mümkün olduğunca tıbbi terimler kullanılmadan, hastanın ruhi durumuna uygun ve nazik bir ifade ile verilir.

Neler yapmalıyız

- Evrensel hakların ve güncel mevzuatın sürekli takibi ve uygulamalar konusunda personelin bilgilendirilmesi
- Hasta ve bakıma ilişkin görevlerimizi bilmek
- Hasta haklarına riayet etmek
- Hasta güvenliği uygulamalarını titizlikle uygulamak
  - Gerekiyorsa kuruma özgü bakım ve hasta güvenliği uygulamaları geliştirilmesi
  - Düzenli eğitim
  - Hasta kayıtlarını düzenli ve tam olarak tutmak,
  - Ekip içi iletişimin sağlıklı yapılması,
  - Kalite uygulamalarına riayet etmek
- Kendimizi sürekli geliştirmek

Neler yapmalıyız

- Sorumlulukların getireceği olumsuzlukları önlemek için sağlık personelinin bazı kurallara uyması gerekir
  - Düzgün kayıt tutma/saklama
  - Hastanın sadece rızasını almak değil, aynı zamanda bilgilendirilmek (Aydınlatılmış Onam)
  - Tıpta benimsenmiş klasik bilgilere sahip olmak ve uygun davranmak
  - Mevzuatı ve yasaları bilmek ve uygun davranmak
  - Olası komplikasyon veya olumsuzluğun üstesinden gelinemiyorsa konsültasyon veya ileri merkeze sevk
  - Hasta haklarına saygılı davranmak

Hasta - Hekim

Adam "Kalbim çok atıyor"

Doktor "Atmaması lazım"

Adam "at maması" almış

Sonuç mükemmel...

Adam "atmaması bitmiş efendim"

Doktor "bit-memesi lazım"